

CK.0000066041

AN THỊ DIỆU OANH

VỀ TÁC ĐỘNG
CỦA PHÂN CẤP QUẢN LÝ
ĐẾN ĐỊA VỊ PHÁP LÝ CỦA
CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG
TRONG ĐỔI MỚI TỔ CHỨC
HOẠT ĐỘNG BỘ MÁY NHÀ NƯỚC

(Sách chuyên khảo)

NGUYÊN
ĐC LIỆU

597

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

VỀ TÁC ĐỘNG
CỦA PHÂN CẤP QUẢN LÝ ĐẾN
ĐỊA VỊ PHÁP LÝ CỦA
CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG
TRONG ĐỔI MỚI TỔ CHỨC
HOẠT ĐỘNG BỘ MÁY NHÀ NƯỚC

**Biên mục trên xuất bản phẩm của
Thư viện Quốc gia Việt Nam**

Trần Thị Diệu Oanh

Về tác động của phân cấp quản lý đến địa vị pháp lý của chính quyền địa phương trong đổi mới tổ chức, hoạt động bộ máy nhà nước : Sách chuyên khảo / Trần Thị Diệu Oanh. - H. : Chính trị Quốc gia, 2013. - 268tr. ; 21cm

Thư mục: tr. 255-264

1. Chính quyền địa phương 2. Địa vị pháp lí 3. Phân cấp quản lí 4. Bộ máy nhà nước 5. Việt Nam 6. Sách chuyên khảo
320.809597 - dc14

CTB0164p-CIP

Mã số: $\frac{32(V)1}{CTQG - 2013}$

TS. TRẦN THỊ DIỆU OANH

VỀ TÁC ĐỘNG
CỦA PHÂN CẤP QUẢN LÝ ĐẾN
ĐỊA VỊ PHÁP LÝ CỦA
CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG
TRONG ĐỔI MỚI TỔ CHỨC
HOẠT ĐỘNG BỘ MÁY NHÀ NƯỚC
(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
Hà Nội - 2013

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Phân cấp quản lý là yêu cầu quan trọng khách quan nhằm đáp ứng đòi hỏi của công cuộc đổi mới đất nước, của yêu cầu xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Đặc biệt phân cấp quản lý thực hiện đòi hỏi của nhiệm vụ tiếp tục đổi mới tổ chức, hoạt động của bộ máy nhà nước nhằm phát huy tính năng động, sáng tạo, quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của địa phương trên cơ sở phân định rõ, cụ thể nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm của mỗi cấp chính quyền trong bộ máy chính quyền nhà nước theo nguyên tắc hiệu quả, việc nào, cấp nào sát thực tế hơn, giải quyết kịp thời và phục vụ tốt hơn các yêu cầu của tổ chức và nhân dân thì giao cho cấp đó thực hiện, đồng thời bảo đảm sự quản lý tập trung, thống nhất và thông suốt của Chính phủ, tăng cường kỷ luật, kỷ cương nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Nhà nước ta đã có nhiều giải pháp tích cực, cụ thể để đổi mới phân cấp giữa trung ương và địa phương như Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân các cấp đã được tăng thêm thẩm quyền trách nhiệm trong việc quyết định quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, quyết định dự án đầu tư trong nước và đầu tư nước ngoài, phân bổ và điều hành ngân sách địa phương, quản lý đất đai, tài nguyên, doanh nghiệp, quản lý các hoạt động sự nghiệp và quyết định một số vấn đề về tổ chức bộ máy, cán bộ. Những giải pháp đó đã phát huy tính chủ động, sáng tạo của chính quyền địa phương, khai thác các nguồn lực

góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, phục vụ tốt hơn cho nhu cầu của tổ chức và lợi ích của nhân dân.

Tuy nhiên, phân cấp quản lý là một quá trình phức tạp vừa có tác động tích cực đến quá trình hoạch định chính sách về quản lý, vừa chứa đựng những mâu thuẫn, phản ánh tâm lý cục bộ, khả năng phân tán, tính vô chính phủ, nhưng tác động tích cực vượt trội của nó với sự phát triển về mọi mặt của quốc gia vẫn là chủ yếu. Nên chỉ khi được hoạch định đúng và tổ chức thực hiện một cách phù hợp, hiệu quả thì phân cấp quản lý mới có thể thúc đẩy sự phát triển. Ngược lại, nếu tiến hành phân cấp một cách vội vàng, thiếu nghiên cứu, cân nhắc thì có thể gây tác động tiêu cực, thậm chí gây tác hại đến sự phát triển của đất nước.

Vì vậy, việc nghiên cứu vấn đề này là một trong những vấn đề cấp thiết trong quá trình đẩy mạnh xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam mà Đảng ta đã chỉ ra trong Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XI.

Để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc có được tài liệu tham khảo hữu ích trong vấn đề nêu trên, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách ***Về tác động của phân cấp quản lý đến địa vị pháp lý của chính quyền địa phương trong đổi mới tổ chức, hoạt động bộ máy nhà nước (Sách chuyên khảo)*** của TS. Trần Thị Diệu Oanh, công tác tại Học viện Hành chính quốc gia nhằm mục đích phân tích, làm rõ những nội dung nêu trên của phân cấp quản lý, cũng như đưa ra một số giải pháp thiết thực để đẩy mạnh và tăng cường hiệu quả của phân cấp quản lý trong tiến trình cải cách bộ máy nhà nước ta.

Xin giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 9 năm 2013

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

LỜI NÓI ĐẦU

Phân cấp quản lý hành chính - lãnh thổ (tiếng Anh là decentralization) là một vấn đề không mới trong lịch sử tổ chức quyền lực nhà nước của nhân loại nhưng chỉ được chú tâm nghiên cứu trong một vài thập kỷ gần đây. Theo đó, vấn đề phân cấp, phân quyền cũng đã trở thành một xu hướng phổ biến ở nhiều quốc gia, khu vực trên thế giới.

Ở Việt Nam, vấn đề phân cấp, phân quyền cũng không phải là vấn đề hoàn toàn mới lạ cả về lý luận nhận thức và thực tiễn. Ngay từ những năm tháng chiến tranh và cả trong thời kỳ của cơ chế kế hoạch hóa tập trung bao cấp trước đây, việc phân cấp ở nước ta cũng đã được tiến hành ở những mức độ khác nhau, trên những lĩnh vực nhất định. Tuy nhiên, đó mới chỉ là sự phân cấp hành chính trong khuôn khổ của việc quản lý, điều hành đất nước theo nguyên tắc tập trung, bao cấp.

Sau khi đất nước thống nhất, đặc biệt trong điều kiện xây dựng, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, mở rộng hội nhập quốc tế, cải cách hành chính nhà nước, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa thì việc phân cấp đã trở thành vấn đề có tính thời sự, bức xúc cần được nghiên cứu một cách cơ bản, có

hệ thống, nhằm phục vụ cho việc hoạch định chính sách, xây dựng văn bản pháp luật về quản lý nhà nước, tăng cường năng lực, hiệu quả, hiệu lực của bộ máy chính quyền các cấp, đồng thời, vẫn bảo đảm được sự thống nhất của quản lý nhà nước và phát huy được tính chủ động, sáng tạo của chính quyền địa phương các cấp, các ngành.

Quan điểm về phân cấp ở nước ta trước hết được thể hiện trong các văn kiện của Đảng. Nghị quyết Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ tám (khóa VII) đã khẳng định: “*Chính phủ và cơ quan hành chính các cấp tập trung chủ yếu vào quản lý kinh tế vĩ mô...*”¹; “*Xác định rành mạch cụ thể trách nhiệm và thẩm quyền quản lý của bộ và của chính quyền địa phương phù hợp với tính chất, đặc điểm từng ngành, từng lĩnh vực*”². Hội nghị Trung ương lần thứ ba (khóa VIII) tiếp tục khẳng định: “*Chính phủ và bộ máy hành chính nhà nước thống nhất quản lý việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại theo đúng chức năng phù hợp với cơ chế mới*”³; “*Phân định trách nhiệm, thẩm quyền giữa các cấp chính quyền theo hướng phân cấp rõ hơn cho địa phương, kết hợp chặt chẽ quản lý ngành và quản lý lãnh thổ*”⁴. Quan điểm về phân cấp lại tiếp tục

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa VII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995, tr. 32, 33-34.

3, 4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương khóa VIII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1997, tr. 50-51.